

The tax effect: burden or advantage for Georgian economy?

Giorgi Ivardava

A project/thesis submitted to the Faculty of Ilia State University Business, Technology and Education Business School in fulfilment of the requirements for the degree of Master of Business Administration

MBA

Thesis Supervisor: Giorgi Danelia, Associated Professor

Ilia State University

Tbilisi, Year 2022

Declaration

As the author of this paper, I declare that this thesis presented for the degree of Master of Business

Administration is an original report of my research and has been written by me. Due references have been provided on all supporting literatures and resources. I also confirm that this work has not been submitted for any other degree or professional qualification.

Giorgi Ivardava 18/06/2022

Abstract

აღნიშნული ნაშრომი მოიცავს საკითხების განხილვას გადასახადების და საგადასახადო სისტემის ირგვლივ. შესავლის ნაწილში წარმოდგენილია ინფორმაცია საგადასახადო სისტემის როლის შესახებ. ასევე განხილულია ისეთი საკითხები როგორებიცაა: ეფექტური საგადასახადო წილი, გადასახადების კომპლექსურობა, გადასახადების დაკისრების მეთოდები, ცდუნება გადასახადებისგან თავის არიდების. ასევე ხაზგასმულია გადასახადებისგან თავის არიდების წარმოშობის არსი და თუ რატომ ითვლება კვლავ აქტუალურ პრობლემად. ამას დამატებით, მოხსენიებულია საგადასახადო რეფორმის განახლების აუცილებლობა 2008 წლის შემდგომ. ამ ნაწილშივე, ნახსენებია თუ რატომ არის მნიშვნელოვანი საგადასახადო სისტემის ქონა და თუ რატომ შეიძლება მოჰყვეს არეულობა, არასტაბილურობა ქვეყანაში მის არ არსებობას.

გარდა დადებითი მხარეებისა, არსებობს საგადასახადო სისტემაში გარკვეული ხვრელები რაც მოხსენიებულია საგადასახადო თაღლითობების მაგალითზე. ამ ნაწილის ბოლოს კი წარმოდგენილია ძირითადი შეკითხვები, (რა გავლენა შეიძლება ჰქონდეს გადასახადების ცვლილებას კომპანიებზე; რა ფაქტორები უნდა იქნას გათვალისწინებული გადასახადების შესაცვლელად) რომელზეც ნაშრომის ბოლოს უნდა გაეცეს პასუხი.

შემდგომ ნაწილში მიმოხილულია გადასახადების ცნება, მისი განვითარების გზა, მათი მიზნობრიობა. რა შედეგამდე შეიძლება მიიყვანოს კომპანიები და ფიზიკური პირები არასათანადო ცოდნამ საგადასახადო კუთხით. ნაშრომის ლიტერატურის მიმოხილვის ნაწილში ხაზგასმულია მოტივაციის შესახებ, თუ რატომ უნდა აქეზებდეს ქვეყნის მთავრობა, რათა აიწიოს საგანმანათლებლო ცოდნამ საგადასახადო მიმართულებით.

ამავე თავში წარმოდგენილია ადამიანთა ხასიათი და დამოკიდებულება გასადახადების მიმართ. საგადასახადო კონკურენტუნარიანობა, აქციზის გადასახადი, საშემოსავლო გადასახადი, დამატებითი ღირებულების გადასახადი, ეს ის საკითხებია, რომლებიც აქტიურადაა მიმოხილული ამავე ნაწილში. გამომდინარე თემის სპეციფიკიდან, მეთოდოლოგია ძალზედ ფრთხილად იქნა შერჩეული. გამოყენებულ იქნა ერთერთი ქართველის კონცეპტუალური ჩარჩო. კვლევის „დიზაინ“-ში ხაზგასმულია თუ სად შესრულდება კვლევა, რომელიც ინტერვიუს სახითაა მოცემული.

ინტერვიუს სახით კვლევამ მოიცვა 10 ორგანიზაცია და 37 რესპოდენტი. თითოეული მათგანი გამოიკითხა სხვადასხვა სამუშაო სფეროს, ასაკის, სქესის მიხედვით. კვლევა შედგა ფიზიკურ გარემოში. მიზანი მსგავსი ჩატარებული კვლევისა იყო, რომ მაქსიმალურად დაზუსტებული ინფორმაცია მოგროვებულიყო. ვინც წინააღმდეგი არ იყო მათთან მოხდა ჩანაწერების გაკეთება. ინტერვიუების მიზანი ასევე იყო უფრო მეტად არაფორმარულ გარემოში წარმართულიყო.

ინტერვიუების ჩატარების შემდგომ მოხდა ინფორმაციის დაკომპლექტება და ანალიზი სტატისტიკურ მონაცემებთან ერთად, რომელიც მოწოდებული იყო ამ კომპანიების მიერ.

რაც შეეხება საბოლოო შედეგებს და დასკვნას. საქართველოში მოქმედი საგადასახადო კანონმდებლობა ითვლება სავსებით ლმობიერად, მისაღებად და კონკურენტულად (შედარებით ევროპულ და არაევროპულ ქვეყნებთან). თუმცა არის რიგი საკითხები და კერძოდ, საპროცენტო განაკვეთები, რომლებიც ბოლომდე მისაღები არაა. სასურველია, რომ განსაკუთრებით დღგ, საშემოსავლო და აქციზის გადასახადი სხვა სახე ცვლილი იყოს. ნაგულისხმევია საპროცენტო განაკვეთის შემცირება აქციზის შემთხვევაში ნავთობთან მიმართებაში, დღგ-ს კლასიფიკაცია სხვადასხვა დარგის კუთხით და შემცირება, ხოლო საშემოსავლო გადასახადის შემცირება, მითუმეტეს საპენსიო რეფორმის მიღების შემდგომ. საპროცენტო განაკვეთების ცვლილების ეფექტს რაც შეეხება, რამდენიმე კომპანიის მაგალითზე ვნახეთ რომ ფინანსურ ჭრილში მათი დანაზოგები, რომლებიც ჰიპოთეტურად იქნა დაანგარიშებული, (კომპანიის ზომების პროპორციულად) ახდენს გავლენას კაპიტალის ანგარიშზე.

გამომდინარე აქედან, საშემოსავლო გადასახადის შემცირება (1-დან 5%-მდე) ერთმნიშვნელოვნად შეუწყობს ხელს ორგანიზაციებს, ეს დანაზოგები მიმართონ რეინვესტიერების მიზნით, ხელფასების გაზრდის მიზნით, მოგების განაწილების მიზნით. ხოლო ის ფიზიკური პირები, რომლებიც ამ მხრივ უფრო მეტ შემოსავალს აიღებენ ხელზე გასაცემი თანხის მხრივ, ექნებათ მეტი მსყიდველუნარიანი ძალა და უმეტეს შემთხვევაში ისინი ამ დანაზოგებს ისევ ბრუნვაში გაუშვებენ და საბოლოოდ დღგ-ს სახით დაუბრუნდება სახელმწიფოს.

საბოლოოდ, შეგვიძლია ვთქვათ, რომ მიუხედავად ქვეყანაში არსებული სავსებით მისაღები საგადასახადო სისტემისა, იმისათვის რომ ეკონომიკური ზრდის დონე უფრო მაღალი იყოს მხოლოდ ბიზნესის სახელმწიფოს მხრიდან ხელშეწყობა გარკვეული გადასახადების შემცირებით (რაც დიდი ალბათობით უამრავ არამიზნობრივად დახარჯულ თანხას შეამცირებს) საკმარისი როდია. ნათლად ვნახეთ, რომ ისეთ განვითარებულ ქვეყნებში როგორცაა თუნდაც ავსტრია და ნორვეგია, საკმაოდ მაღალი გადასახადებია დაწესებული ჩვენ ქვეყანასთან შედარებით. თუმცა პროპორციულად თუ შევადარებთ ქვეყნის განვითარების დონეს და გადასახადებს, აღნიშნულ ქვეყნებში ეკონომიკური ზრდის დონე უფრო მაღალია.

საკვანძო სიტყვები: გადასახადები, სიმძიმე, უპირატესობა, ეფექტი, ჰიპოთეტურად, რესპონდენტი.

This paper covers issues related to taxes and the tax system. The introduction provides information on the role of the tax system. Issues such as: effective tax share, tax complexity, tax collection methods, temptation to avoid taxes are also discussed. It also highlights the origins of tax evasion and why it is still a problem. In addition, the need to renew tax reform after 2008 is mentioned. In this section, it is mentioned why it is important to have a tax system and why it can lead to unrest and instability in the country.

In addition to the pros, there are some holes in the tax system that are cited as examples of tax fraud. At the end of this section, there are 3 main questions (On what extent, changes in rate of taxes can have to companies?; What factors should be foreseen which in the end can change tax rates?; What will be the results of changing tax rates?) that need to be answered at the end of the paper. The next section reviews the concept of taxes, the way of their development, and their purpose. What can be the result of companies and individuals with inadequate knowledge in terms of taxation. The literature review section of the paper highlights the motivation for why the country's government should be motivated to raise educational knowledge in the tax field. The same chapter presents the character of people and attitudes towards payment. Tax competitiveness, excise tax, income tax, value added tax, these are the issues that are actively reviewed in the same section.

Due to the specifics of the topic, the methodology was chosen very carefully. The conceptual framework of one of the Georgians was used. The research "design" emphasizes where the research will be performed, which is given in the form of an interview.

The survey in the form of an interview covered 10 organizations and 37 respondents. Each of them was interviewed in different fields of work, age, gender. The study was conducted in a physical environment. The purpose of such a study was to gather the most accurate information possible. Those who did not object were recorded with them. The purpose of the interviews was also to be conducted in a more informal setting.

After the interviews, the information was compiled and analyzed along with the statistics provided by these companies.

As for the final results and conclusion. The tax legislation in force in Georgia is considered to be

quite generous, acceptable and competitive (compared to European and non-European countries). However, there are a number of issues and in particular, interest rates that are not entirely acceptable. It is desirable that especially VAT, income and excise taxes be changed in another way. Implicit is the reduction of interest rates in the case of excise duty on oil, the classification of VAT in various fields and reduction, and the reduction of income tax, especially after the adoption of the pension reform.

As for the effect of interest rate changes, we have seen in the example of several companies that their savings, which have been hypothetically calculated (in proportion to the size of the company) in the financial context, affect the capital account.

Therefore, reducing income tax (from 1 to 5%) will definitely help organizations to apply these savings for reinvestment, to increase salaries, to distribute profits. And those individuals who earn more in this regard in terms of cash on hand will have more purchasing power and in most cases they will put those savings back into circulation and eventually return them to the state in the form of VAT.

Finally, we can say that despite the fully acceptable tax system in the country, in order for the economic growth rate to be higher, only the support of the business state by reducing certain taxes (which will most likely reduce a lot of unreasonably spent money) is not enough. We have clearly seen that in such developed countries as even Austria and Norway, quite high taxes are imposed compared to our country. However, if we compare the level of development of the country and taxes in proportion, the level of economic growth in these countries is higher.

Keywords: Tax; Payments; Burden; Advantage; Effect; Hypothetically; Respondent.